

Sygn. akt VI U 339/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2016 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 16 grudnia 2014 r., znak: (...)

w sprawie: J. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej J. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 grudnia 2014 r. do dnia 28 lutego 2018 r.
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonej J. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, na podstawie przepisu art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 roku nr 153, poz. 1227)

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS ubezpieczona nie została uznana za niezdolną do pracy zarobkowej.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona, która wniosła o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, iż aktualny stan jej zdrowia nie pozwala na podjęcie pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona J. S., ostatnio zatrudniona jako kasjerka w dniu 28.10.2014 roku złożyła w pozwanym organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do renty. Ubezpieczona udokumentowała wymagany staż ubezpieczeniowy. Do dnia 30.11.2014 r. ubezpieczona była uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy. Pozwany organ rentowy poddał ją badaniu przez lekarza orzecznika i komisję lekarską ZUS. Lekarz Orzecznik w swoim orzeczeniu z dnia 19.11.2014 r. uznał ubezpieczoną za częściowo niezdolną do pracy do dnia 30.11.2017 r. Komisja Lekarska wydanym orzeczeniem nie uznała ubezpieczonej za osobę niezdolną do wykonywania pracy zarobkowej. **okoliczności bezsporne**

W celu zweryfikowania powyższych orzeczeń Sąd powołał biegłych lekarzy sądowych z zakresu następujących specjalności: - psychiatrii, psychologii, kardiologii, endokrynologii, chirurgii, okulistyki, ortopedii i medycyny pracy.

Biegli lekarze sądowi w wydanej opinii w dniu 12.02. 2016 roku rozpoznali u ubezpieczonej następujące schorzenia:

- Przebyte leczenie operacyjne gruczolaka przysadki z utrzymującymi się objawami akromegalii i nadciśnieniem tętniczym II°
- Przewlekła niewydolność żylna kończyn dolnych IV stopnia ze słoniowacizną podudzi i zmianami troficznymi skóry
- Choroba zwyrodnieniowa stawów i kręgosłupa
- Przewlekły zespół bólowy wielostawowy oraz kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo - krzyżowego objawowy z częstymi zaostrzeniami
- Zaburzenia nastroju
- Angiopatia nadciśnieniowa II° oraz nadwzroczność obu oczu

Po przeprowadzonych badaniach sądowo - lekarskich i zapoznaniu się z dokumentacją znajdującą się w aktach sprawy i ZUS oraz dostarczoną przez ubezpieczoną biegli stwierdzili, że stan jej zdrowia czyni ją nadal okresowo częściowo niezdolną do pracy.

Przyczyną tej niezdolności jest, zdaniem biegłych, przebyte leczenie operacyjne gruczolaka przysadki z utrzymującymi się objawami akromegalii i nadciśnieniem tętniczym II°, przewlekła niewydolność żylna kończyn dolnych IV stopnia ze słoniowacizną podudzi i zmianami troficznymi skóry, choroba zwyrodnieniowa stawów i kręgosłupa, przewlekły zespół bólowy wielostawowy oraz kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo - krzyżowego objawowy z częstymi zaostrzeniami, zaburzenia nastroju, angiopatia nadciśnieniowa II° oraz nadwzroczność obu oczu.

We wnioskach opinii biegli wskazali, że schorzenia te skutkują u orzekanej bólami i zawrotami głowy, ograniczeniem ruchomości stawów i kręgosłupa, przewlekłym zespołem bólowym wielostawowym, szyjnym i lędźwiowo - krzyżowym, obniżeniem tolerancji wysiłku fizycznego, obrzękami kończyn dolnych i wzmoczoną nużliwością kończyn dolnych, zaburzeniami troficznymi skóry podudzi, obniżeniem napędu psychofizycznego, zaburzeniami widzenia, zaburzeniami nastroju. Praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w pozycji wymuszonej, praca w złych warunkach atmosferycznych nasila dolegliwości i niekorzystny postęp schorzeń.

Powyższe schorzenia nadal powodują u ubezpieczonej istotne upośledzenie sprawności psychofizycznej ustroju i zdolności do zatrudnienia. Przeciwwskazana jest ciężka praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, praca na wysokości,

długotrwała praca w pozycji wymuszonej, praca w złych warunkach atmosferycznych, praca z natężeniem wzroku oraz praca wymagająca pełnej sprawności psychofizycznej.

Biegli uznali więc, że ubezpieczona jest nadal okresowo częściowo niezdolna do pracy od 1.12.2014r do lutego 2018r. z powodu przebytego leczenia gruczolaka przysadki wraz z następstwami oraz schorzeń układu żylnego oraz kostno - stawowego z objawami neurologicznymi. Stan zdrowia Ubezpieczonej w stosunku do poprzedniego orzeczenia nie uległ istotnej poprawie.

Biegli podzielili opinię Lekarza Orzecznika ZUS a nie podzielili opinii Komisji Lekarskiej ZUS z powodu większego nasilenia dolegliwości w przebiegu istniejących u ubezpieczonej schorzeń, które nadal powodują istotne upośledzenie sprawności ustroju i zdolności zatrudnienia.

-dowód; opinia biegłych k. 12-13 akt sądowych

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłych opinią, pozwany organ rentowy wniósł do niej zastrzeżenia, w których wskazał, iż ubezpieczona po skutecznym leczeniu guza przysadki w 2006 r., obecnie bez leczenia endokrynologicznego od trzech lat, co potwierdza biegły endokrynolog, bez patologicznych objawów neurologicznych, co potwierdza badanie biegłego neurologa, bez ograniczeń ruchomości w zakresie narządu ruchu, bez dysfunkcji ruchowych, co potwierdza badanie biegłego ortopedy.

W badaniu biegłego kardiologa - bez objawów niewydolności krążenia, nadciśnienie leczone w ramach POZ, bez konieczności kierowania do kardiologa, bez badania - echo serca, na dnie oka początkowe zmiany nadciśnieniowe (co potwierdza biegły okulista). W badaniu psychiatryczno-psychologicznym biegłych - świadomość jasna, orientacja prawidłowa, bez zagrożenia samobójczego, nocne przesypia, posiłki spożywa, intelekt w normie - co też potwierdza brak długotrwałej niezdolności do pracy.

Organ rentowy wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłych celem ustosunkowania się biegłych do wniesionych zastrzeżeń.

Ubezpieczona podzieliła wnioski opinii.

W opinii uzupełniającej, wydanej w celu ustosunkowania się do zastrzeżeń pozwanego organu rentowego, biegli podtrzymali wcześniej wydane orzeczenie, nadto wskazali dodatkowo, iż w przypadku ubezpieczonej leczonej operacyjnie z powodu gruczolaka przysadki w budowie jej ciała zaszyły nieodwracalne zmiany i prawdopodobnie doszło do podobnych zaburzeń hormonalnych, co skutkuje nadciśnieniem tętniczym II° na leczeniu skojarzonym. Jednocześnie biegli rozpoznali przewlekłą niewydolność żylną kończyn dolnych IV stopnia ze słoniowacizną podudzi i zmianami troficznymi skóry, współistniejąca otyłość dodatkowo nasila objawy niewydolności żylnych i bolesne obrzęki kończyn dolnych oraz dolegliwości w postaci przewlekłego zespołu bólowego związane ze schorzeniem kręgosłupa. Biegli wskazali też, że stan zdrowia ubezpieczonej, w stosunku do poprzednich orzeczeń, nie uległ istotnej poprawie a część dolegliwości nawet uległa nasileniu. Wobec powyższego biegli nie podzielili zastrzeżeń organu rentowego i podtrzymali swoją uprzednią opinię.

-dowód: opinia uzupełniająca k. 54 akt sądowych

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłych opinią uzupełniająca, pozwany organ rentowy zgłosił do niej dalsze zastrzeżenia, stwierdzając, że opinia uzupełniająca nie wyjaśnia wszystkich zarzutów organu rentowego i wniósł o powołanie w sprawie II zespołu biegłych.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy przytoczonej na wstępie – renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt.2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.(art. 58 ust. 1 i 2 w/w ustawy)

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.(art.12 w/w ustawy) Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 wymienianej ustawy, uwzględnić stopień

naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W przedmiotowej sprawie, Sąd uwzględnił wydaną opinię przez biegłych i uznał ją za wyczerpującą, poddającą wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonej w odniesieniu do jej możliwości zawodowych.

Opinia biegłych została szczegółowo uzasadniona, a ponadto wnioski w niej zawarte nie nasuwały wątpliwości, co do ich trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegli są bowiem doświadczonymi specjalistami z tych dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonego. Opinię wydali po zapoznaniu się z wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczoną. Stanowisko swoje fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnili. Podkreślić należy, iż po wydaniu przez biegłych opinii uzupełniającej, pozwany organ rentowy zgłosił do niej dalsze zastrzeżenia, które jednak powoływały się na wcześniejsze zarzuty, co do których biegli wypowiedzieli się w opinii uzupełniającej, wobec czego Sąd uznał opinię biegłych sądowych za miarodajną dla oceny aktualnego stanu zdrowia ubezpieczonej. Podkreślić trzeba, że Lekarz Orzecznik ZUS również uznał ubezpieczoną za niezdolną do pracy zarobkowej.

Zgodnie z treścią przepisu art. 100 w/w ustawy: prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust.2

2. Jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów kodeksu pracy, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty szkoleniowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym zwłaszcza opinię biegłych sądowych uznał, że odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną

decyzję przyznając ubezpieczonej prawo do świadczenia rentowego na dalszy okres t.j. od dnia 1.12.2014 roku do dnia 28.02.2018 roku.

W pkt 2 wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 1a ustawy emerytalno- rentowej FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, bowiem dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego były tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczony uzyskał prawo do żadanego świadczenia dopiero w następstwie postępowania sądowego nie były dowody, do których organ rentowy nie mógłby się wcześniej ustosunkować a jedynie sama odmienna ocena stanu jego zdrowia dokonana przez biegłych sądowych, wobec czego wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Ewa Milczarek